

ROND DEN HEERD, Westvlaams weekblad (jg. 1, 1865 / '66 - jg. 25, 1890 / 1902), naar Engels model en met de - ook redactionele - steun van de te Brugge verblijvende Engelse oudheidkundige, James Weale, door Guido Gezelle gesticht.

Aanvankelijk had Gezelle gedacht aan een blad waarin leraren elkaar op de hoogte konden houden van „studienieuws” uit de omliggende landen; ook vreemde talen zouden gebruikt mogen worden (vgl. 't Jaer 30, 11 december 1864). Van de op-richting af echter werd Rond den Heerd - mede onder invloed van ideeën van kardinaal Wiseman - een voor het volk bedoeld, opvoedend, tevens ontspannend weekblad van zeer algemene aard, waarin weldra zowel godsdienstige, historische, fol-kloristische als zelfs literaire en taalkundige onder-

Bet adres
van
den Uitgever
is:
Brugge
Sint
Jorisstraat
53
—
Men kan
inschrijven
bij alle
postmeesters
in lands

Prijs
te betalen
op voorhand:
voor Brugge
4 fr. 50 c.
's jaars
Met de post:
5 fr.
uitwendig 't land
de vracht
daarbij
—
Brieven
vrachtfrij
in
te zenden

ROND DEN HEERD

EEN LEER- EN LEESBLAD VOOR ALLE LIEDEN

VERSCHIJNENDE WEKELIJKS

EERSTE JAAR

N° 1

2 DECEMBER 1865

werpen aan bod kwamen. Na een half jaar reeds trok Weale zich uit de onderneming terug. In 1871 moest Gezelle, die met de hulp van getrouwe „meeschrijvers” al die tijd ook nog voor 't Jaer 30 had ingestaan, wegens ziekte de redactie aan Adolf Duclos overlaten, die als geboren organisator Rond den Heerd weldra tot bloei zou brengen. In 1872 zou deze laatste zelfs een bijvoegsel brengen dat, bestemd „voor geleerde Vlamingen”, Archiven-Boek heette en waarvan de publicatie tijdens de vierde jaargang werd gestaakt. In die jaren wist Duclos alle rechten op Rond den Heerd te verwerven, zodat, toen later (1889) Gezelle en zijn vrienden een orgaan zochten voor hun Dietsche Biehalle, zij Duclos niet konden overhalen Rond den Heerd in die zin te hervormen en ze genoodzaakt waren Biekorf op te richten. Duclos, die daardoor haast alleen kwam te staan, slaagde erin met nog slechts 110 abonnees in verloop van 13 jaar (1890-1902) de 25ste jaargang te voltooien.

Door zijn algemene oriëntatie, maar ook door zijn uitdrukkelijk positie kiezen t.o.v. plaatselijke taaltoestanden, heeft Rond den Heerd, zeker in zijn bloeitijd, ongetwijfeld bijgedragen tot de Vlaamse bewustwording van zijn lezers. Ook is het nauw verbonden geweest met het ontstaan en de lotgevalen van de Gilde van Sinte Luitgaarde; een tijdlang was Rond den Heerd dan ook het toevallige orgaan - tevens de exponent - van de Westvlaamse taalparticularistenbeweging.

LITERATUUR: F. Baur, *Bio-bibliografische inleiding bij Van den kleenen hertog*, in de *Jubileumuitgave van Guido Gezelle's volledige werken* (1932, p. 75-120); - M. van Coppenolle, *Het Westvlaams weekblad Rond den Heerd*, in *Jaarboek van de heemkundige kring Maurits Van Coppenolle* (1959, p. 46-83, 87-100); - D. Callewaert, *Rond den Heerd 1865-1902* (Nederlandse volkskundige bibliografie, III, 1966); - H. Stalpaert, *Rond den Heerd's Dagwijzer en de volkskunde*, in *Rond den Heerd herdacht* (Extranummer van *Biekorf*, november 1965, p. 6-44).

JOZEF BOETS